

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DANAŠNJA ČLOVEŠKA DRUŽBA IN MORALA.

SODNIK OBOŽUJE POLICIJO.

Policijski načelnik pa sodnika. Chicago, Ill. — Velika porota zaslišuje sodnike, duhovne in socialne delavce o prostituciji in njeni zaščiti.

Sodnik Daniel P. Trade, ki je oločen moralnemu sodišču, je napravil zelo značilno izpoved, ki razsvetljuje moralnost sodne človeške družbe. Sodnik je rekel: "Profiti iz prostitucije znašajo na leto trinajst milijonov pet sto tisoč dolarjev. Od tega profita gre del policiji. Do teh števil se pride na ta način. Tukaj je pet sto hiš sramote in v vsaki hiši je pet deklet, ali skupaj dva tisoč pet sto deklet. Vsaka deklica mora na dan zaslužiti petnajst dolarjev za svojo "možo". To zneso sedem in trideset tisoč dolarjev na dan, ali milijon dve sto pet in dvajset tisoč na trideset dni. Ako se to pomnoži s število dvajset, se dobi vsota, ki pove, koliko vzmemo mešetarji prostitucije.

"V nekaterih hišah je po šest deklet. Na pr. kot v hiši števil 2123 na South State ulici, kjer delajo v dveh partijskih. Moški priganjač pošilja netri moške z ulice in takrat, kadar je varno. Uniformirane policaje so videli večkrat kramljati z njim. Izohod v slučaju boga je prek strehe v kavarno Rex.

"Razlika med hišo, ki uživa varstvo, in hišo brez varstva se vidi v teh faktih: Gonja se večkrat napravi na "Black Four Deuces" števil 2222 Dearbornova ulica, in hiša bo iz nevolje kmalu zaprla svoja vrata. Hiše "Bud" Gentrys Place števil 2222 na Indiana avenuju in hiše števil 2222 na Wabash nikdar nadleguje policija in nikdar ne bosta zaprti, dokler se kdo drugi ne zavzame za stvar.

"V okraju policijske postaje na Des Plainesovi cesti je devetnajst hiš, ki uživajo varstvo. V okraju policijske postaje na Warrenovi cesti je deset takih hiš, in trideset takih hiš je v distriktu Cottage in Staunton. Te hiše so varne pred vsem, edino ne pred obiskom moralnega sodišča in komiteja petnajstih."

Na to je bil policijski načelnik a primernim odgovorom na mestu, ko je rekel: "On sam je političar. Zdej kandidira za občinskega svetovalec. Komercialno društvo ne prizna njegovega vladanega društva in ne poznam nikogar, ki ga pozna."

Francosko-Italijanska alijanca. Pariz, 23. febr. — Med Francijo in Italijo se vrše tajna pogajanja za dosego alijance, ki bo naperjena proti Nemčiji in Angliji. Alijanca gre za tem, da bosta Francija in Italija kontrolirali Sredozemsko morje. Francija bo zadržala Italijo a premogom in jeklom, Italija pa Francijo z imigranti, ki danes nimajo kam iti. Francoski buržoazni listi pozdravljajo takšno alijanco.

Poljska kliče ligo narodov na pomoč. Varšava, 23. febr. — Poljska vlada je apelirala na ligo narodov, da naj hitro določi vzhodno mejo Poljske.

Praske z Litvino se ponavljajo.

VERME. Chicago in okolica: V nedeljo nestalno, toda toplejše. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 23, najnižja 18. Sonce izide ob 6:32, zalze ob 5:37.

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Veliki protestni shodi v Chicagu, New Yorku in drugod proti invaziji Ruhra. Justični department v Washingtonu poka pod težjo prohibicijonističnih procesov, ki stanejo 14 milijonov dolarjev letno. Krojači končali stavko v Chicagu in New Yorku z zmago. Osem porotnikov izbranih v drugem herrinskem procesu.

Inozemstvo.

Francoski izganjajo, zapirajo in pobijajo Nemce v Ruhr. Komunisti v Nemčiji so obtožili vlado, da se pripravlja na civilno vojno. Francija, boječa se nemško-ruske alijance, ponuja sovjetom roko. Poljski kličejo ligo narodov na pomoč. Sovjetska vlada povabila senatorja Boraha v Rusijo. Vroča debata v turški skupščini.

KROJAŠKI PODJETNIKI PROVOCIRAJO V CHICAGU.

ODBRŽATI HOČEJO DELO OD KOSA.

V to staro priganjaško napravo so tako zaljubljeni, da se ne morejo ločiti od nje.

Chicago, Ill. — Krojaški podjetniki, v katerih tovarnah izdelujejo ženske obleke, so ravno tako trmoglavji kot njih tovaršarji v New Yorku. Posledica te trmoglavosti je sedva stavka štiri tisoč krojaških delavcev, organiziranih v organizaciji International Ladies' Garment Workers Union.

Zastopniki krojaških delavcev so podvezeli vse, da odvrnejo stavko. Njih trud je bil zastoj, ker podjetniki niso hoteli odnehati in so hoteli za vsako ceno odbržati delo od kosa, mesto da se uvede tedenska mezda. Abraham Shaffner, zastopnik krojaških delavcev, pravi, da so nekateri delavnice prave garalice, kakršne so bile v navadi pred dvajset in več leti, ko je bilo delo od kosa uvedeno še povsod v krojaški industriji in je morala vsa družina graditi pozno v noč doma in pri brljavi luči, da je zastušila komaj za vsakdanji kruh.

Podjetniki prihajajo s svojo staro izjavo; češ, da so delavci v tej industriji neorganizirani do osesdeset odstotkov in da jih hočejo organizirati tovariši prisiliti, da se organizirajo.

OBSTRUKCIJA V SENATU JE ČILA IN SVEŽA.

Na nji ni opaziti prav nobenih znamenj upehanja.

Washington, D. C. — Obstrukcija v senatu je še ravno tako čvrsta, kot je bila prvi dan. Seja je trajala do 11:30 ponoči. Zadnji je govoril senator Brookhart in sicer štiri ure. Podporniki administracije se vedno nastopajo tako, kakor da ne popuste od subvencije predloga. Naobratno so pa voditelji obstrukcije prepričani, da se podporniki subvencije predloga upohajo koncem tedna in da odnehajo a subvencije predloga.

Senator McKellar iz Tennesseeja je obdržal tipičen govor obstrukcionista. Čital je uvodnike washingtonskih dnevnikov, v katerih uredniki komentirajo obstrukcije iz leta 1915 proti plovbenim predlogi. Govoril je skoraj ves popoldne.

Senator Reed iz Missourija je govoril za senatorjem Glassom iz Virginije, ki je čital govor v slovo George Washingtona. Reed je namreč sugeriral, da bi bilo boljše, ako bi plovbeni odbor vodil strokovnjak in človek, ki zna samo očistiti.

Med demokratičnimi senatorji kroši govornica, da v dveh ali treh dneh predlagajo, da se predloga vrne zopet edesku.

NE JEZITE SE! ... TO SO SADOVI FANATIZMA.

V SALT LAKU JE BIL O ARRETIRANIH VEČJE ŠTEVILO OSEB ZARADI KADENJA NA JAVNIH PROSTORIH.

En fanatizem rodi drug fanatizem.

New York, N. Y. — Ko so nastopili v Združenih državah ljudje in so pričeli pridigati, da bo ves svet poboljšán in se ljudje spremene v same angeljke, ako bo prepovedano izdelovati in prodajati opojne pijače, so drugi ljudje mislili, mi imamo pa druge pripomočke, da oskravimo bolno človeško družbo. Prvi so se organizirali v Protisalunski ligi, drugi pa v Protitobašni ligi. Profesionalni političarji so ljubkovali s temi protiligarji, misleč, da jim tako ljubkovanje ne more škoditi, prinese jim pa le glasove pri volitvah. Profesionalni političarji so zidali v oblake, protiligarji so pa znali izrabiti svojo dozdnevno politično moč. In tako je prišlo, da je protisalunska liga kmalu dosegla svoj cilj, v državi Utah je pa Protitobašna liga izvojevala svojo zmago. V državi Utah je bila sprejeta protiegarjetna postava, ki prepoveduje kadenje v splošnem na vseh javnih mestih.

Ko je bila predloga sprejeta, so se nekateri norčevali iz nje in mislili so, da je bila sprejeta samo za šalo.

Deputijski šerif Michael Mansa je predsednik Protitobašne lige. Zanj ni bila postava le na papirju, ampak se je zapisala v zakonik, da se izvede. In tako se je priredil lov na grešnike, ki nočejo razumeti, da je kadenje tohaka prepovedano na javnih prostorih. V hotelu Utah so prijeli štiri grešnike, med njimi J. E. Jonesa, ravnatelja Zapadne časniške unije. V državnem kapitolu so prijeli pet grešnikov. Ali s tem še ni bilo konec aretacij. Pred večerjajnim so aretirali štiri najbolj bogate državljane v državi Utah: A. N. McKays, Ernest Bambergerja, Edgar Newhousea in John C. Lineha.

Bamberger je rudniški podjetnik in je bil republikanski kandidat za senat Združenih držav novembriških volitvah. Edgar Newhouse je rudniški podjetnik. Oba sta bila aretirana, ko sta po obedu zapalila smotke v restavraciji. McKay je glavni ravnatelj dnevnika "Salt Lake Tribune". Njemu so dostavili tiralnico kasneje, češ, da je prižgal cigareto, preden je zapustil obedovalnico v restavraciji.

McKay je na sodišču izjavil, da se ne smatra krivim. Njegova obravnava je bila preločena na 28. februarja.

E. C. Callister je kot odvetnik zastopal Bambergerja, Lineha in Newhousea. Predlagal je, da se obravnava preloži. Sodnik je ugodil zahtevi.

Vsi aretiranci bi bili lahko mnogo storili, da bi ne bila prisilna postava sprejeta. Toda najbrž so si mislili, ker so bogati in imajo vpliv in javnosti, da se jim ne bo zgodilo nič hudega, ako tudi kršijo zakon, ki prepoveduje kadenje na javnih prostorih. Aretacija sama na sebi pa pokazuje, kakšne zakone bomo še dobili, ako ljudstvo ne napravi odločne fronte nasproti protiligarjem in jim zakliče: "Do tukaj in ne dalje!"

KATOLIŠKE CERKVE V NEW YORKU STRAŽI POLICIJO.

New York, N. Y. — Policija je dobila nalog, da straži rimsko katoliške cerkve v postnem času. Pred vsako cerkvijo bo patroliral policaj. Odredba je prišla nepričakovano in ugibanja so različna. Nekateri trdijo, da se boje kukluksklanecem, da poženejo katere cerkve v zrak. Drugi kažejo na dejstvo, da je bilo v Kansasu v par mesecih razdejanih štirinajst katoliških cerkev z ognjem. Mgr. Lavelle, generalni vikar, trdi, da cerkve ni proslila za varstvo. Policijski nadzornik Leahy pa noče navesti vzrokov, zakaj bo policija stražila katoliške cerkve.

SOVJETI POVABILI SENATORJA BORAHA V RUSIJO.

Washington, D. C. — Senator Borah, znani vodja progresivnih republikancev, bo gost sovjetske vlade v Rusiji, kadar obišče rusko republiko letošnje poletje. Borah je dejal v četrtek, da je prejel "neuradno" vabilo iz Moskve, naj pride v Rusijo kot gost sovjetske vlade. Borah je sprejel vabilo. Borah še dolgo časa priporoča vpostavljenje diplomatskih stikov med Rusijo in Združenimi državami.

FRANCIJA IŠČE STIKOV Z RUSIJO.

Velika sovravnica sovjetov se mora zdaj ponizati in ponuja roko boljševoikom.

VLADA DEMENTIRA IN PRIENAVA.

Paris, 23. febr. — Imperialistična Francija, ki je med vsemi imperialističnimi državami najbolj sovravnica ruske boljševoike in se odločno branila priznati njihovo vlado — si je zdaj nataknila krinko prijateljstva na obraz in išče sporazuma z Rusijo. Do tega koraka jo je prisilil strah, da se Rusija zveže z Nemčijo.

"Echo National", katerega urednik je Andre Tardeau, intimni prijatelj predsednika francoske republike Milleranda, je poročal večerj, da je vlada sklenila poslati mislijo v Moskvo z namenom, da "preišče razmere in odpre pogajanja s sovjeti, ki lahko vodijo do vpostavljenja stikov z Rusijo, ako se pogajanja končajo uspešno."

Lat dalje piše, da je Millerand nasproten temu koraku, toda večina ministrov se strinja, da je treba iskati stikov z Rusijo, ker drugače Rusi stopijo še v tesnejšo zvezo z Nemčijo. Temu mnenju se je pridružil tudi Poincare, daš je osebno velik nasprotnik sovjetske vlade.

Zunanje ministrstvo zanika poročilo in pravi, da vlada nima namena iskati vpostavljenja diplomatskih vezi s sovjeti, niti ne pošlje politične misije v Rusijo. "Journal des Debats" pa danes piše, da je zanikanje na Quai d'Orsay kamoflaža, kajti Tardeau je dobri poučen o sklepkih vlade. Tardeau ni pisal, da misli Francija takoj vpostaviti diplomatske stike z Moskvo. Vlada ne more utajiti, da je naložila svojemu zastopniku v Memeu, da naj odpohtuje v Moskvo, obišče sovjetske voditelje in potem poroča v Pariz.

OPICA ARRETIRANA.

Naročnikom je dostavljala opojne pijače.

Long Beach, Cal. — Kdo je Joeek? Opica je, pa še celo zelo navihana opica, ki dela zdaj pokoro za svoje grehe v zaporu. Opica je lastnina nekega S. H. Simona, ki jo je naučil, da je dostavljala opojne pijače naročnikom.

Joeek se prav nič ne fezi, da je v ječi. Prav veselo pleza po o mrežju in se poredno reži ljudem, ki so jo zaprti.

POBOJNIKI SO UBILI ZAGOVORNIKA POBOJNIKOV IN BANDITOV.

St. Louis, Mo. — Jacob Mackler, star 34 let in odvetnik, je večkrat zagovarjal bandite. Ko je peljal v svojem avtomobilu, je pridrdral mimo drug avtomobil, v katerem je sedelo šest pobojnikov. Na dogovorjeno znamenje je pričelo vseh šest streljati hkratu. Mackler je podlegel tem pobojniškim salvam. Morilci so ušli.

FRANCOZI ZOPET STRELJALI NA NEMCE.

Kaos v Ruhr je vedno večji; delavce čaka velika brezposelnost.

KOMUNISTI V NEMČIJI OBTUŽILI VLADO, DA ORGANIZIRA CIVILNO VOJNO.

Mainz, Nemčija, 23. febr. — Francosko vojno sodišče je danes obsodilo osem nemških železničarjev na 60 dni zapora, ker so prispevali denar za stavko. Francozi so zagrozili s kaznijo vsem delavcem, ki podpirajo stavkarje v Ruhr in Porenju.

Bochum, Nemčija, 23. febr. — Francoski vojaki so večerj streljali v množico Nemcev pred solniškim poslopjem. Eden je bil ubit, dva pa teško ranjena. Spopad je prišel, ko so francoski vojaki, ki so imeli tanke, zasledili solniško poslopje in bližnjo ječo valed sumničenja, da so tu zaprti nekateri Francozi kot vojuni. Neki nemški uradnik je bil aretirán in pet Francozov ga je tiralo iz poslopja. Narsoč Nemci so protestirali in dva francoska vojaka sta pričela streljati.

Prebivalci so silno razburjeni vsled tega dogodka in neka skupina je pozneje napadla francoskega civilnega tolmača, katerega je dobila na samem, ter ga pretepla. Tolmač, ves krvav, je bil odpeljan na policijsko postajo.

Berlin, 23. febr. — Nemške industrije v Ruhr in zunaj Ruhra so v kritičnem položaju. Tisti deli Nemčije, ki so odvisni od ruhrskega premoga, imajo goriva samo še za dva tedna in nihče ne ve, kaj pride potem! Upanje na intervencijo od strani Anglije in Amerike je pričelo umirati in Stinnes ter drugi veliki magnati si belijo glave, kako se bi izrekli iz knosa.

Na borzi, v parlamentu in v drugih krogih se širi govornica, da so se veliki magnetje pričeli tajno pogajati s francoskimi in belgijskimi industrijskimi magnati. Stinnes izjavlja, da to ni res, ampak v teh dneh splošnih intrig se nihče ne zmezi za take in enč ke izjave.

Francoski industrialisti zahtevajo 60 odstotkov kontrole nad ruhrskimi industrijami, nemški pa polovico. Sedanja pogajanja grede za tem, da se francoski in nemški kapitalisti zedinijo glede kontrole in organizirajo ruhrski sindikat, pziromu trust premoga, železa in jekla, ki bi tvoril najmočnejši kapitalistični blok v Evropi.

Govornice o teh pogajanjih razburjajo nemške delavce, ki so vedno bolj uverjeni, da ruhrska vojna ni drugega kot konflikt med nemškimi in francoskimi jeklarškimi in premogarskimi magnati, delavci pa so v tej igri šahove figurice, ki se premidejo na to in ono stran — ispod tega pod onega gospodarja.

Nemški komunisti so pričeli večerj torpedirati enotno fronto pasivne resistence. Glasilo komunistične stranke "Die Rote Fahne" je obtožilo vlado, da je sklenila tajni pakt s generalom von Seecktom, bivšim mlabinim šefom generala Mackensensa, za reorganiziranje narodne garde in civilno vojno. Seeck je zdaj poglavar narodne garde. Komunistični poslanec Barts je spravil stvar na devr red v zbornici in debata je povzročila velike kravale v parlamentu. Barts je ponovil o' tožbo, da vlada mobilizira vse močote tajne sile na guerilsko in civilno vojno. Vlada je odgovorila, da to ni res.

Duesseldorf, 23. febr. — Nemci še vedno trdijo, da zmagujejo in morajo zmagnati v pasivni resistenci. Isto trdijo Francozi in Belgijci, da namreč zmagujejo v ruhrskem konfliktu. Doslej še ni pustila nobena stranka, Nemei nastjnjejo resistenco, Francozi pa dovažajo vedno več vojaštva in topov ter dnevno izganjajo in zapirajo nemške uradnike.

AMERIKA POSTAJA DEŽELA NORCEV, PRAVI ZDRAVSTVENI URADNIK.

Indianapolis, Ind. — Dr. J. N. Hurty, ki je 26 let služil kot načelnik državnega zdravstvenega odbora in sedanjí poslanec v legislaturi je dejal v predavanju, da Amerika hitro postaja dežela moralnih propalic manijkov in norcev — toda zadnji pameten človek izgine šele šez 200 let!

New York, N. Y. — Profesor William Starr Meyers a princetonske univerze je rekel v četrtek pred tukajšnjim Traffic Clubom, da statistika kaže da je izmed 105.000.000 prebivalcev v Združenih državah 45 milijonov subnormalnih, ki se nikdar ne povzpnejo nad mentaliteto 13-letnega otroka; drugih 15 milijonov je slaboumnih, ki imajo pamet osmletnega otroka; 25 milijonov je "mediokrov", dočim je le 20 milijonov prebivalcev duševno razvitih in ti predstavljajo inteligenco Amerike!

FOCH ZAMENJAVA REBELNE ČETE Z ZAMORCI.

Francoske čete, ki se puntajo v Ruhr, so zamenjane z nesaljivimi čenci.

V ENI NOČI SO PRIŠLI TRIJE BATALJONI.

Essen, Nemčija, 23. febr. — Francoski poveljniki, katere skrbi komunistično rebelno gibanje v vrstah okupacijske armade v Ruhr, si zdaj pomagajo z zamorci, na katere se še sanesajo.

Sploščka ni bilo žrnoknih čet v ruhrski dolini in Francozi so jeno demontirali nako vest v ameriških hišah, da rebijo zamorec pri zasledjanju doline. Danes pa morajo Francozi priznati, da majo mulate med belopoltno četo.

Poročevalce ameriških listov se je prepričal na lastne oči, ko je videl tri bataljone kamorcev — 1200 mož — ki so se v eni noči pripeljali v Ruhr in se nastanili v Velbertu, Werdenu in Kupfergrunu. Vojaki so iz Afrike in tako črni, da bolj črni ne morejo biti. Nemški delavec ogorčeno protestira proti dejstvu, da jih bodo šikanirali zamorski barbari.

KAKO SO ZIDALI NEKDAJ ...

Reading, Pa. — V Grimavillu so imeli podreti cerkev, ki je bila poznana pod imenom Bethel Union Church. Stara je bila sto dvajset let. Delavci so se lotili cerkve s krampi, toda zidanje je bilo tako dobro, da ni bilo napredka. Končno se je podjetnik odločil, da se posluži dinamita, da poroče cerkev. In res so nabili v naboj sto petdeset funtov dinamita, na kar so ga zapalili. Še le zdaj se je zrušila stara stavba.

HERRINSKI PROCES.

Marion, Ill. — Do četrtega večer je bilo izbranih osem definitivnih porotnikov. Zdej oba stranki upata, da bo porota kmalu sestavljena in druga obravnava proti šestim rudarjem se mogoče začne prihodnji teden.

Odkar so Francozi naložili desetodstotni davek na izvoz iz Ruhra, je prenehal ves izvoz. Izdelki se kopičijo poleg tovarn in gomile premoga okrog premogovnikov so tako velike, da ni več prostora za kopičenje.

Premogovniški magnetje, ki so zborovali v Bochumu, so sklenili, da se bodo več pošiljali premoga v nevtralne države, s katerimi imajo pogodbe. S tem karokom upajo prisiliti Holandijo, Dansko in Švedo, da nastopijo proti Franciji. Bojkotirani Francozi, katerim Nemei nočejo dajati premoga, vpadajo v premogovniška in plenijo premog s silo ker jih zelve v nezakurjenih rekviziranih hišah in vojašnicah. Francozi plenijo tudi denar, železniško opremo in avtomobile. V Coblenzu so zasegli 120 milijonov mark, v Bochumu pa 28 lokomotiv, 20 tovarnih vagonov, 187 naloženih premogovnih vagonov, 75 praznih gondel in 11 osebnih vozov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Repoklpi se ne vrata.

Naročnina: Zedinjene države (IVEN Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.15 na tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Nadvoj na vsak, kar ima stih s listom:

"PROSVETA"

2867-89 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER of the FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-23) poleg valnega imena na naslova pomeni da vam je s tem davcom potokla naročnina. Posrvite jo pravočasno, da se vam ne odsvi list.

ALI JE POTREBEN NABIT SAMOKRES V HIŠI?

Veliko ljudi je mrtlo v prezgodnji grob, ker se je sprožil samokres, o katerem so mislili, da ni nabit. Vprav zadnje dni se je odigral žalosten dogodek v Chicagu. 13-leten deček je ustrelil drugega 13-letnega dečka, svojega prijatelja in tovariša. Starišev ni bilo doma in dečki so igrali na kvarte in se sprili pri igri. Eden dečkov je šel po samokres in ga nameril na svojega tovariša, rekoč: "Kdo ima prav?" Njegov tovariš se mu je smejal in rekel: "Saj se ne bo sprožil". V tem trenutku je počil samokres in mali deček se je smrtno zadet zgrudil na tla. Deček je po storjenem činu pobegnil in ko so ga prijeli, je rekel, da je mislil, da samokres ni nabit.

Prav zanesljivo bi se ta tragičen dogodek ne odigral, ako bi v hiši ne bilo nabitega samokresa. Zdaj je eden deček mrtev, drugega bodo najbrž poslali v "poboljševalnico", iz katere je še malo kdo prišel "poboljšan".

Ali je nabit samokres v hiši potreben? Prav zanesljivo ni! Nabit samokres v hiši govori, da se lahko nekega dne prigodi nesreča, ki bi prav lahko izostala. Vse tiste misli o roparjih in tatovih, ki bodo ponoči vlomili v stanovanje, so prazne sanje. Kajti če roparji res hočejo vломiti, ima vsakdo toliko časa, da nabije samokres. Pa samokres ni potreben za odganjanje roparjev. Ako so roparji že v sobi, tudi nabit samokres ne pomaga. Noben ropar ne bo dovolil, da pojde napadeni po samokres in se brani, ampak zakričal bo običajni roparski pozdrav: "Roke kvišku!"

Metla je pri roparskem napadu v hiši dostikrat bolj kot nabit samokres. In če ima človek samo metlo v hiši mesto nabitega samokresa, je lahko prepričan, da ne bo nihče streljal v njegovem domu in z njegovim samokresom, kasneje se pa izgovarjal, da ni vedel, da je samokres nabit.

Posebno tam, kjer so v družini majhni otroci, naj ne bo v hiši nabitega samokresa. Otroci se niti zaveda, kakšno moč ima izstreljena krogla, še manj mu je pa znano, da je treba le malo pritisniti in nesreča je že tukaj.

Kdor ima strelna orožja doma, naj pobere iz njega naboje in te naboje naj tako varno hrani, da ne morejo otroci do njih. Ako bi se ljudje ravnali po takem nasvetu, bi izostala marsikatera nesreča, ki povzroči veliko žalosti prižadetim.

NE, OTROCI NE DELAJO V AMERIŠKI INDUSTRIJI!

Kdor je čital zadnje članke v velikih dnevnikih, v katerih so mojstri v pisarenju obdelovali poročilo, kako je otroško delo razširjeno v industriji in posameznih državah, je koncem čitanja prišel najbrž do zaključka, da otroci sploh ne delajo v ameriški industriji. Članki so bili tako sestavljeni, kakor da so tisti tovarnarji največji človeški dobrotniki, ki sprejemajo v delo otroke, ki sodijo pravzaprav še v šolo.

Pred nami leži poročilo gđ. Grace Abbott, predstojnice otroškega biroja Združenih držav. V tem poročilu čitamo, da je bilo v ljudskoštevem letu 1920 zaposlenih v Združenih državah več ko en milijon otrok v starosti med desetimi in petnajstim letom pri takem delu, da so služili denar. Z drugimi besedami pomeni na kratko, da je več ko milijon otrok v starosti med desetimi in petnajstim letom delalo za razne podjetnike in delodajalce in da so ti podjetniki in delodajalci od otroškega dela imeli dobiček.

Le človek, ki ne ve, kaj je izobrazba, misli, da je že popolnoma dovršena, ko otrok doseže deseto ali pa petnajsto leto. Otroški možgani se prično v petnajstem letu šele razvijati, da znajo saj malo ločiti dobro od slabega, ne pojmi pa še razločno, kaj je dobro in kaj je slabo.

Kako naj pričakujemo, da bi mladinci naraščaj izobražen, dober ali da bo imel toliko dobre podlage, da se razvijejo v njem vse dobre lastnosti, ako otrokom prepovemo hoditi v šolo, ko so poduka najbolj potrebni, in jih napodimo v industrijo na trdo delo?

Nikar ne govorimo, da je naša civilizacija dovršena, dokler podimo otroke v industrijo, da pomagajo množiti profit za privatne interese, ko sodijo v šolo, ker se bodo potomci že danes sto let nam smejali in rekli, da sploh nismo vedeli, kaj beseda civilizacija pomeni.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Hot Springs, Ark. — Ko sem prišel v te toplice pred petimi tedni, sem prvo vpraševal za kakega dobrega zdravnika. Ponuden mi je bil list s naročilom, naj si izberem, katerega hočem, ker v listu so bila imena zdravnikov. Oni, ki mi je ponudil seznam zdravnikov mi je tudi povedal, če si ne vzamem katerega zdravnik ne na listi, da se ne morem kopati v teh toplicah, ker vse toplice vodo ima pod kontrolo vlada, tako tudi vse kopalnice in zdravilne. Našel sem zdravnika, ki mi je sicer prav dobro računl, a pomagal, vsaj po mojem — nič. Predpisaval mi je, kako se moram kopati in piti to vrelo vodo, ki izvira iz semije vroča 150 stopinj F., tako, da se skuha v nji jajce v dveh minutah. Pil sem to vodo po en galon zjutraj pred zajtrkom, ob deseti uri en kvart ter popoldne in vsaer ravnotako. Poleg tega še posebej pijem to vodo, tako da je vlijem po dva galona na dan, jem pa skoraj nič. oz. le tisto, kar mi zapiše zdravnik. Ker nisem videl uspeha, sem pravega zdravnika pustil, najel pa najboljšega, kar jih je v Arkansasu.

Čuden način zdravljenja imajo tu. Ko sem se šel tretjič kopat v vodo 105 stopinj F., so mi dali potem še parno kopel 150 stopinj, kjer sem vstrajal 15 minut s vročimi obkladki, nato so me dali v parno kopel s 140 stopinjami in nato šele hladit v tretjo sobo s 90 stopinjami F. Tako kopel silno zdelo sloveka in tako sem jaz, ko sem se šel obladit, padel v omedlevico. Baje so me šele s polurnim drgnjenjem spravili k zavesti. Ko se zbudim, vidim okoli sebe vse polno kopalcev in na vprašanje, kaj se je zgodilo, pravi zdravnik: Kaj niš ne veš, saj imaš vendar glavo prebita, padel si! Jaz pa sem mislil, da sem samo malo zaspel in ko mi ponudijo ogledalo, sem začuden videl, da mi je koka prebita nad levim očesom. To je sicer dobro, a revmizem in felodex me še vedno mučita.

Kraj je tu sila lep kolikor se tiče mesta, sunaj na farmah pa ni drugega kot kamenje. Ob sprejehu sem šel na sprehek iz mesta do reke Works, kjer raste drevo, ki lavi daleč naokoli radi svoje ogromnosti in mu tudi pripisujejo več tisočletno starost. Čudil sem se njega ogromnosti in reči moram, da kaj takega še nisem videl ne slihal.

Na moje prošnje so je odvzale še nekaj družtev, katerih imena in darova tu navajam. (Ostali del dopisa bo pribešen pod naslovom "Razna naznanila". Op. uredništva.) — Joe Perkins.

Woodward, Iowa. — Tukajšnji rudniki še precej povoljno vrtijo svoja kolesja. Našli moške pridno udrihajo po "ta črnm" v zaspanju, da jim spomladi ne bō treba nabirati regrata, ako bodo res tako srečni, da bodo smeli kopat premog dalje. Zato leto je vrag odnesel rep in počakal bo do leta 1924.

Vremenski bogovi so že v začetku tega leta nekako divji in kar tjavenand delajo vreme. Enkrat je toplo, drugič mrzlo, danes pada sneg, a jutri izgine. Drugega februarja smo imeli tak mrz, da bi najbrž ljudi ducat odedj nič ne zaleglo. Ni čuda, da je celi svet tako zdvijan in bo, kot izgleda, kmalu vse štiri mogle od sebe. Ako ne bo vsamogočni kmaul prišel zopet delat čudeže, tedaj nam bo res huda predla. Taka polomijada na vseh koncih; kje je vendar on, ki vse vidi li vse ve ter je neskončno usmiljen. Da bi posegel vmea, pristrijel krepnje tistim, ki imajo še vage dovolj in samo grabijo in grabijo. Reveži pa se zanjo trudijo in čakajo na dobroto po smrti. Če je res bog, takšen kakor ga kasat na svet, da bi ljudje videli, nam slikajo, zakaj se ne pride pokaj zna in se ga res ball. Nekateri duhovniki ap se tudi še navelišali mešati vedno eno in isto godlje, začeli so prihajati z resnico na dan. Naenkrat ne verjamejo več ne v boga in čudeže. Če se ti gospodje ne priznajo več kaj takega, potem pa res čudpo, da sploh kdo verjame. — O hudoben pa smo brali, da ga je ubil junak, ko ga je videl spravljati smla v pripravljeno jamo. Revež je pa sam padel vanjo. Se je pač urednišil pregovor, da kdor drugam jamo kopije sam vanje pade. Čudno pri vsaj tej zgodbi pa je to, da se je hudoben spremenil v da-

hovna. Včasih so nas strašili z enim hudobcem, toda na ta način jih je vse polno, da se tako lahko spreminjajo. Od hudobca se mi sploh še ni sanjalo, a čitali smo zgodbo, ki je pred časom izšla v G. S. Bila je to žalostna zgodba, da bi stopile človeku solze v oči pri čitanju, kako se je godilo z našimi fanti in možmi v bojih za vero in cesarja. Na koncu pa je bilo vseeno nekaj veselega, da so zlodija ubili.

Rojaki in rojakinje, ni se nam torej treba več bati, da bi nas prašili po smrti in sedaj lahko brez strahu čitamo brezverake liste ali kakor jih imenujejo. Prej sem se že jaz skoraj malo bala, toda sedaj se na bojim trpljenja po smrti, s katerim znajo duhovni tako spretno strašiti. Vrzite vse strahove med staro šaro in skrbite rajše za dobro življenje na tem svetu, ki je dovolj kratko in bo končalo s trpljenjem. Zakaj bi se še pripravljali za trpljenje po smrti? Pamet, rojaki!

In če bi se pekel res nahajal nekje pod zemljo, bi itak ne bilo za nas prostora, ker bi bilo vse zasedeno s tistimi, ki imajo nebesa za tu. Po njih tolmačenju bodo v peklu doprošli kot lenuhi, da se bodo gredli in premišljevali kako se uganjali med nami življenje. V nebesih pa potrebujejo pridnih rok, vajenih vsakega dela, ki ga opraviša bog s svojimi pomožaji.

Pravijo, da vse, kar pride odgoraj, je od boga poslano. Kako je v smoti o sloveških šaljah: v nekatere kraje pošlje toliko vode, da se vse potopi, v druge pa tako suho, da je vse uničeno. Včasih smo počasteni s tobo. Kdo bi verjel o usmiljenem bogu, ki nam da vse to. O duhovnih pa si nevedni ljudje govoriijo, da so od boga postavljeni in imajo neko nevidno moč. Čudno potem, da so taki strahopetci. Pred kratkem smo šitali, da je bil duhoven poklican k mrlišu in ko se je "mrliš" dovolj naspal ter se začel dvigati, je duhoven prvi abelal, drugi pa se njim. Zakaj ni "mrliša" potlačil nazaj, naj bi spal v miru božjem? To so pa res junaki, da beže pred slovom, ki hoče vstati iz trdega spanja.

Večkrat čitamo po časopisih, koliko opravka imajo ponekod rojaki a duhovni in cerkvami in tudi smo brali, da so nekje pokopali rojaka proti njegovi volji, ko je bil še živ, po katoliškem obredu. Kot dobri čerkniki bi morali vsakemu, ki zapusti ta svet, izpolniti njegovo poslednjo željo. Ali se ne bojijo, dabi jih hodil nazaj lasat, ker niso izpolnili tistega, kar je šelel.

Nekoč me je radevednost tikała, kaj naredijo v takim mrlišem, ki ni hodil kot človek nikdar v cerkev, katerih tu ni nobena katoliška. Neko ženo tu sem vprašala o tem. Odgovorila je, da to nič ne de in da se ne vpraša, če je ranjki hodil v cerkev ter kaj veruje, samo \$10 je treba plašati za prostor, pa je vse v redu in opravljeno brez katoliškega duhovna, da bi izvajal pri pogrebu svoje ceremonije. Če človek vse to dobro premisli, takoj uvidi, da so obredi katoliške vere brezsmiselni in človeku škodljivi. Prviš je človek izkoristek telesno, drugiš pa ga ti nauki še ubijajo duševno, ker ga silijo, da mora nekaj verovati, kar ni mogoče, da bi se kdaj izpolnilo.

Koliko ljudi je še, ki živijo borno življenje in vzhle teme premišljujejo v večnem strahu, kaj jih še čaka po smrti. Tudi jaz nisem bila nič boljša v stari domovini, ko sem šnila in imela dovolj dela. Namesto, da bi zvečer človek legel k počitku, pa pokleknje v kot pred kakšnega malika in moli za žive in mrtve tako dolgo, da ga premaga spanec. V nedeljo sem šla v cerkev po celo uro daleč. Tam so se usesa napolnila s samimi strahovi in grožnjami, tako da bi človek res mislil, do ga doma čaka hudobec. In še vedno tako delajo! Dokler se ljudstvo samo ne bo rešilo teh duševnih verig, bomo imeli take razmere.

Tu so se že precej rojakom odprele oči, da verujejo samo še v naravna čudeže in v veliko moč "okroglega", katerega duhovni posebno spoštujejo. Tako naredimo tudi mi, ope pa pustimo po gobe, ki nas bi radi strašili s peklom. Jaz še nisem videla cerkve in katoliškega duhovna ne vem koliko let, pa prav nič ne oblašujem te nesreče. Ne vem, kako bi se pogledala, da bi prišel beraiš za cerkev ali za kak "svet nam" v moje hišo. Brkone ali mu prvo ponudila Prosveto ali Glas Svobode. Vem, da bi jo na ta način hitro odkuril tja, odkoder je prišel. Ta dva lista so ob-

sodili v pekel, ko še živita, mi pa upajmo, da oni ne bodo doživeli konca teh nam prekoristnih listov, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska hiša. Ta dva lista sta več vredna kot so vse flike kutarjev in Kazimirjev.

Pozdravljam vse zavedne rojake in rojakinje, listu pa šelim obilo novih naročnikov. — M. Sujan.

SLIKE IZ NASELBIN.

Raton, New Mex. — Ne bom poročal veselih novic pač pa o žalostni in arec pretresujoči nesreči, ki je zadela naše sobrate in sotrpine dne 8. februarja v Dawson, N. M. Kot je znano, je zgubil življenje 123 moč v plinski razstrelbi, ki se je pripetila v rudniku št. 1. Ubiti so bili delavci raznih narodnosti kot tudi več Jugoslovanov, katerih imena so: Frank Ravnikar, Joe Pokoren, Tony Oblak, Martin Kompars, Luka Krivokopich, John Stovanoff, Nick Perovich, Pete Vučinich, Elia Ulanovich, član društva Zvezda, št. 297 S. N. P. J. M. Gajovich, Mike Stevovich, član društva št. 416 S. N. P. J. v Van Hautenu, N. M. Joe Delost, član društva Pobratimija, št. 188 v Dawson, Florjan Papeš, E. Maricich, Pete Kapič, Pete Kučinich. Za druga imena pa ne vem. Dne 12. februarja smo tu v Ratonu pokopali rojake slededih imen: Luka Krivokopich, John Stovanoff, Nick Perovich, Pete Vučinich, Elia Ulanovich, Mitlan M. Gajovich in Mike Stevovich. Pokopani so na Fairmont pokopališču. Pogreba so se udeležili društvo "Zvezda", št. 297 S. N. P. J., v Ratonu, New Mex., s zastavo, društvo št. 416 in Van štvo Dobrodelna slovenska vila, št. 2 in Agularja, Colo., s dvema zastavama in črnogorako društvo iz Van Hautena s dvema zastavama. Navzočega je bilo tudi obilo drugega občinstva.

Zahvaljujem se vsem zlasti društvu in Agularja, Colo., da se ni ustrašilo oddaljenosti in nas obiskalo v uri žalosti. Bil je to žalosten spoved sadnje poti delavskih brtev. Od sprada so šla društva, za njimi od družtev podarjeni venci v sadaji pozdrav in potem dva mrtvaška vozova s člani S. N. P. J., potem tovarni svto ovit v belo in črno s petimi kratami ponesrečenecv in sadaj dolga vrsta občinstva.

Ko smo prišli na pokopališče jame še niso bile docela skopane in smo morali še malo čakati. Medtem se je večina občinstva porasgubila. Mrzel veter je pilhal in segal do kosti s ledenim mrtvaškim dihom, ko so predsedniki družtev govorili v slovenskem in hrvaškem jeziku malemu številu občinstva, ki je še tam ostalo.

Dne 13. februarja smo pokopali ponesrečene prijatelje slededih imen na Mont Calvary pokopališču po katoliškem obredu: Frank Ravnikarja poleg njegove žene, brata Pokorna, Tony Oblaka in Martina Kompars. Nobdar teh rojakov ni bil član S. N. P. J., Frank Ravnikar je spadal k društvu K. S. K. J. v Murv Utah. Društvo "Zvezda", št. 297 S. N. P. J., jih je vseeno spremlilo s zastavo, a bližnje društvo v Trinidadu, Colo., ki spada h K. S. K. J., se ni udeležilo, čeprav je bilo pravočasno obveščeno. Ne vem, kaj je temu vzrok. Pravila njih organizacije to zahtevajo, pa če tudi bi ne bilo pravil, čustva njih sro bi jih morala priversti sem.

Pri tem pogrebu smo imeli tudi godbo iz Rationa, ki pa ni za tak spoved. Pred vsakim spovedom smo imeli seje v dvorani K. of P., kjer obdržavamo tudi naše mesečne seje. Izbrali smo pogrebniika in potem odkorakali do pogrebničkovega prostora, odkoder se je vršil spoved.

Počivajte mirno v taji zemlji, trpini, nam nepozabljeni bratje in prijatelji! Na žalosten način ste se ločili od krutega sveta. Vsa nedolžna kri ostane kakor mada za družbo, ki je s svojo nemarnostjo o varnosti provzročila nesrečo. Če bi družba skrbela za varnost rudarjev, ne bila bi se pripetila nesreča, ne ta kakor ne druga, ki smo jih imeli že trikrat od leta 1913. Dne 23. oktobra onega leta je bilo ubitih 300 rudarjev, leta 1922 5 in sedaj 122, kateri bi bili lahko še vsi pri življenju.

Dokler ne bo imelo delavstvo samo besede pri upravad rudnikov, toliko časa bodo trajale slabe nezdode.

sev. Vzrok smrti je srčna kap. Pogreb se je vršil dne 13. t. m. na katoliškem pokopališču pri običajni udeležbi sorodnikov in drugega občinstva, kar je bilo videti iz obilo darovanih svežih cvetlic. Družini Vinkota Peterlina in drugim sorodnikom moje globoko sožalje. — John Kopriva.

Naše družinske razmere.

Collinwood, Ohio. — Tudi po mojem mnenju "divorsan" moč, ki ali ženska ni nikaka zver, pač pa človek, ki je s tem pridobil n izkušnjah, in s katerim se da pravi vilneše živeti kot pa s kakim stricem tridesetih let, kateri se poroči z otrokom 16 do 18 let in ima še kak tisočak v žepu. On si misli, jaz sem jaz, kaj bo ta ubogi otrok, brez pameti in vsaer. Vzajem ga, da bo skakal kakor bom jaz hotel.

Več takih "socialistov" je, ki se držijo pravila, da je ženska moči kakor komar proti konju. Taki socialisti zahtevajo samo svobodo za sebe od kapitalizma. Če bi bili oni kapitalisti, potem gorje narodu. Moj nasemljen "socialist" mi vedno tolče eno in isto na glavo, da moč lahko dela kar hoče, žena pa mora ubogati kakor zahteva on. Jaz, neumen otrok, sem res mislila, da mora tako biti in sem trpela celih sedem let. Prejokovala sem moč in dan, zamarjala sebe in otroke, vlačila se po svetu kakor da zame ni pravice in sem zavrnena od vsega sveta. Tovarišice so se mi amejale in spotoma kazale za memoj, kakor da za njih ni nesreče, ki bi jih mogla doleteti. Moč pa je hodil ponosno, ko sem mu kdaj predbadvala kako drugo žensko. Mislila sem, kaj je neki vzrok, da me tako zaničuje, delala sem kot črna živina, pa vse ni pomagalo. Vsaka slabša od mene je bila njemu boljša in to je vedno naglašal. Skušala sem vedno mu ustrediti, a zahteval je vedno več pokorščine od mene.

Kakor je vsaki reči enkrat konec, tako je bilo tudi moji tragediji. Nekega dne sva se zopet sprila in rekel je, da pod njegove strehe ni več prostora zame, ter da me ubije, če se ne spravim od njega. On, da živi s mano same radi otrok. Ni mi kazalo drugega kakor da gledam za lošitev, šla sem od njega brez vsakega centa s otrokoma samo štirinajst dni po operaciji. Dobila sem stanovanje pri mojem bližnjem prijatelju, usmilil se me je, ker je vedel za moje razmere. "Dobri" moč pa, ki je vedel, da mojega prijatelja ne bo mogel pregovoriti, je šel našunat gospodarja, da me more zapoditi od hiše. Zbiral je pričče in daljal za pijačo, da bodo vli pričast šes mene, da dobi on otroke in premoženje.

Po sedmih letih trpljenja in boleznih, ki sem si jo nakopala radi njega pa da bi bila vržena na cesto, da bi bila prisiljena zavreči se kot zavreže dosti žensk radi nepremišljenih moč. Sprevidel je, da se pravica še deli nekje drugje in ne samo pri njemu, pa me je prošil, naj pridem nazaj radi otrok, ter da ne zahteva od mene nič drugega kot da mu gospodinjim. Mislila sem si: rajši kot bi moje otroke tepla tuja roka kot je mene, trpim do smrti. Slutila nisem, da me čaka še hušje gorje za naprej. Boljše je biti zančovan, ker tako izgubiš ljubezen in si vsaer prost, kakor pa nuditi ljubezen onemu, kateremu je dati ne moreš.

Rojaki, ne prezirajte "divorsanin", temveč samo obžalujte nesrečne in štejite se srečnim, če vam v zakonu ni bilo treba iskati ločitve. — Collinwoodčanka.

TRILETNO DEKLICO ŠO NAŠLI V REKI.

South Bend, Ind. — Od doma je izginila triletna Mary Louise Heyde, hčerka dr. C. C. Heyda. Takoj se je raznesla govornica, da je bila deklica ugrabljena, kajti sosedejo so se takoj spomnili, da je Heydu nekdo grozil pred tremi leti. Policija se ni ozirala na te govornice in je iskala deklico. Mobilizirana je bila kolaka mladina in deklici stezosedel, da pomagajo pri iskanju. Po sedem in dvajset urah sta dva deklica stezosedela našla deklico v reki St. Joseph. Reka se namreč nahaja komaj dva bloka proč od doma in otrok je šel k reki in padel vanjo.

Fovent "Jimmie Higgins" je srevalo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Knjižnični matiči S. N. P. J.

Kaj je treba znati o dohodninskem davku?

Rok za prijavo in plačilo davka zapade 15. marca.

(Konec.)

Razno.

Ako kdo ne vloži prijave o svojem dohodku tekom predpisanega roka oziroma ako v slabi veri vloži neresnično in goljufivo prijavo, ima davčna oblast (commissioner of internal revenue) pravico, da mu zviša davek za 25 od sto.

Kdaj in kje naj se vloži prijava o dohodku?

Prijava o dohodkih mora se izpolniti in vložiti najkasneje do včeraj 15. marca. Davkoplačevalec mora s svojim lastnoročnim podpisom potrditi resničnost svoje prijave, in javni notar ali pooblaščen davčni uradnik mora overiti njegov podpis.

Prijavo treba vročiti ali vpoštati davčni oblasti (collector of internal revenue) onega okraja (district), kjer davkoplačevalec redno stanuje ali dela. Ako on rednega bivališča, naj pošlje svojo prijavo kolektorju v Baltimore, Maryland.

Surovi dohodek (gross income).

V dohodninski prijavi (return) treba navesti vse dobičke, t. j. plače, mezde ali nagrade za vsakovrstno delo, naj bodo isplačane v gotovini ali na katerikoli drug način;

2. prejemki, izvirajoči iz izvrševanja kateregasibodi poklica, obrti, trgovine ali kateregasibodi trgovanja, kakor tudi dohodki iz premoženja ali nepremičnin;

3. dohodki iz obresti, najemnin, dividend, vrednot in

4. dohodki iz vsakega drugega vira, ako ni izrečno oproščen od davka.

Dohodki prosti od davka.

Sladki dohodki so oproščeni od davka, in jih ni treba prišteti k surovemu (bruto) dohodku;

1. Posmrtnine, isplačane po smrti zavarovanca;

2. prejemki, ki jih davkoplačevalec, ako je zavarovan na življenje, prejema v povračilo plačanih premij, bodisi pred ali po izplačljivosti zavarovalne police;

3. vrednost lastnine, ki jo je davkoplačevalec pridobil kot dar, odkaz ali zapuščino;

4. obresti iz državnih ali občinskih zadolžnic (bonds); obresti iz federalnih bondov, v kolikor je bilo to določeno ob njihovi izdaji;

5. vse svote, prejete na podlagi zavarovanja za slučaj bolezni ali nezgode ali na podlagi kateregakoli delavskega odškodninskega zakona kot odškodnina za poškodbo ali bolezen; zraven tega tudi vsak znesek, prejet bodisi v skladu s pravico ali tožbe v odškodnino za tako nezgodo ali bolezen;

6. Vsak znesek, prejet kot vojna odškodnina na podlagi zakonov o "war risk insurance" ali "vocational rehabilitation," kakor tudi vse vojaške pokojnine;

7. pod surovim dohodkom nenastanjenega inozemca razumeva se le surovi dohodek iz virov, nahajajočih se v Združenih državah.

Čisti dohodek (net income).

Čisti dohodek v smislu davčnega zakona je surovi (bruto) dohodek, odštevali sledede odbitke (deductions): poslovne troške, nekatere obresti in dividende posebne vrste, takse, srupe, neizplačljive dolge, padec na vrednosti, amortizacije, prispevke k nekaterim dobrotnim organizacijam (v kolikor ti ne presegajo 15% vsakega čistega dohodka.

Kaj se ne sme odbiti?

Ko davkoplačevalec izračuna svoj čisti dohodek, ne sme odbiti od surovega dohodka sledede postavke:

a) stroške za vzdrževanje samega sebe oziroma svoje družine;

b) stroške za nove stavbe (hiše) ali za stalne poprave, ki povečajo vrednost nepremičnine;

c) stroške za popraviljanje poškodovane nepremičnine, ako je davkoplačevalec še odbil padec na vrednosti;

d) premije, plačane za zavarovanje.

Koliko se sme odbiti od čistega dohodka?

Ko je davkoplačevalec izračunal svoj čisti dohodek, naj odbi ali oprostitev (exemption), do katerih je vpravičen za sebe, svoje ženo ali otroke in druge odvisne osebe. Te oprostitve so sledeče:

1. Ako je kdo samec oziroma samka, ali pa ako je poročen, a ne živi skupaj z ženo, naj odbije znesek \$1000;

2. Ako je poročen in živi skupaj z ženo, ali, ako je dotičnik poglavar družine (na pr. vdovec s otroci), naj odbije \$2500 (ako ves čisti dohodek ne presegajo \$5000);

3. Za vsako odvisno osebo, t. j. otroke in druge oskrbovance (na pa ženo ali moža), katerih vzdrževanje v glavnem odvisno od davkoplačevalca, naj isti odbije po \$400 za vsakega, ako taka odvisna oseba ni še 18 let stara ali pa drugače ni v stanu vzdrževati samo sebe radi duševne ali telesne onesposobljenosti.

Glede osebnih oprostitvev (personal exemptions) velja davkoplačevalec v stanju, kakršno je bilo zadnje dne leta, za katero se plača davek; na pr. davkoplačevalec, ki se je poročil koncem lanskega leta, za katero se plača davek; na pr. davkoplačevalec, ki se je poročil koncem lanskega decembra, ima pravico odbiti \$2500 ne pa oni, ki se je poročil po novem letu.

Do teh oprostitvev se vpravičeni vsi ameriški državljanji tukaj rojeni ali po naturalizirani, kakor tudi vsi inozemci, ki imajo svoje redno bivališče v Združenih državah. (Z ozirom na davčino se smatra, da vsak inozemec, ki ni tu le na prehodni, ima svoje redno bivališče v Združenih državah.)

Inozemci, ki so tukaj le na prehodni, t. j. v. nenastanjeni inozemci (nonresident alien), so vpravičeni le do osebne odbitke o \$1000, najsi bodo samec ali poročeni, in nimajo pravice do odbitkov za odvisne osebe.

Nenastanjeni inozemci bi bili nekdo, ki je prišel v Združene države le za kratko dobo in namenoma odpotovati, šim izvrši namen, radi katerega je prišel. Prišeljenec, ki se nahaja v Združenih državah in še ne ve, kdaj se povrne, je v smislu davčnega zakona nastanjen inozemec (resident alien) in je vpravičen do istih oprostitvev, kakor ameriški državljan.

Koliko davka je treba plačati?

Ko je davkoplačevalec v svoji prijavi izračunal svoj čisti dohodek tekom davčnega leta in odbil vse oprostitve, do katerih je vpravičen, preostaja mu vsota, od katere mora plačati gotov odstotek (rate of taxation) kot dolžni dohodninski davek.

Ta odstotek znaša za državljanke in nastanjene inozemce: štiri od sto (4%), ako čisti dohodek ne presegajo \$4000, za kar je čistega dohodka čez \$4000 treba plačati 8 od sto.

Nenastanjeni inozemci morajo plačati na ves čisti dohodek zaslužen v Združenih državah, po odbitku oprostitvev: osem od sto (8%).

Kako se plača davek?

Dohodninski davek treba plačati najkasneje do včeraj 15. marca, istočasno z vložitvijo prijave o dohodku, ali pa v štirih enakih obrokih, od katerih prvi zapade ob času vložitve prijave in ostali se plačljivi četrtletno. Ako obrok ni plačan pravočasno, zapade v takojšnjo plačilo vsa dolžna davčna svota.

Davčna potrdila.

Ko je davkoplačevalec izplačal ves dolžni davek, ima pravico dobiti od kolektorja pisмено potrdilo o plačanem davku.

Kasni.

Kdor ne plača davka ob zapadlosti ali deset dni po opominu, zapade globi, znašajoči 5% od čistega davčnega zneska, poleg tega zamudnih obresti na mesec.

Povračilo preplačanih davkov.

Ako davčna oblast ob pregledu dohodninskih prijav najde, da je nekdo plačal več davka, kot je pozakonu dolžan, bo kolektor takoj vrnil davkoplačevalcu preplačano svoto oziroma pripiljal jo davkoplačevalcu na dobro, ako

je isti še dolžan kako drugo svoto na dohodninskem davku, in to ne da bi bilo treba davkoplačevalcu izrečno zahtevati povračilo.

Ali želi znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. M. P. J.

NAZNANILO IN ZARVALA.

Tužnim arcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem širom Amerike, da je kruta smrt ugrabila iz naše srede nepričakovano, nam dragega sinčka

JOHNA POVERK JR. dne 12 februarja, 1923 po kratki in mučni bolezni plućni. Bil je star 4 leta in 7 dni. Dne 13 februarja smo ga izročili v naročje materi zemlji na West Newton pokopališču.

Najlepša hvala društvu št. 64, S. N. P. J. za darovani kraani venec, pokojni je bil član tega društva v Mladinskem oddelku. Posebna hvala botri Antoni in Rosie Ustar, nadalje Franku in Mariji Zupane za darovane vence. Hvala vsem, ki so nam bili v tolažbo za časa žalosti in hvale vsem, ki so se vdeležili pogreba. Počivaj mirno nepozabljeni naš sinček v ameriški grudi! Zaljubljeni ostali: John Sr. in Ivana Poverk, stariši. Maria, Jennie in Angela, sestre, Anton in Frank brata. West Newton, Pa.

POTREBUJEMO — srednje starosti žensko, za hišna dela pri mali družini. Dober dom. Priporočila. Oglasite se pri 6338 Stanton ave. — Tel. Highland 0481, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebitve. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih lončev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grečevljani, sladničarjem in v prodajalne šoleznine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

FRED ODHODOM V DOMO. VINO

bi zelo rada izvedela za mojega brata John Kavčiča, doma iz vasi Lesno Brlo, pri Vrhniki na Kranjskem. On je v Združenih državah že okrog 20 let. Vedela bi rada, ako je sploh še živ, ali ne. Cenjene rojake lepo prosim, če kdo ve kaj o njem, naj bi to sporoči. Ako bo sam čital te vrstice, naj se nemudoma priglasi na naslov: Ivana Frehil, 932 Presco St., Waukegan, Ill. li pa mlajši sestri Mary Kavčič, 217 Franklin Street, Waukegan, Ill. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ.

Lepa prilika za onega, ki se želi spomladati naseliti na farmo. 53 akrov dobre zemlje, večinoma vse novo, ker sem jaz izčistil. Samo 10 akrov je še gozda in pašnik, je veliko bukovih in javorjevih dreves. Šest sobna hiša, štala za 10 glav živine in senik, tri male šende za drva in za orodje, kačša za žito, kokošnjak, vse v dobrem stanju. Štiri krave od 3 do 6 let stare, telica eno leto stara. Dva kobili 5 in 11 let stari, dve leti stara svinja, 57 kokoši, dva voza, kočija, plug, bryana in stroj za kositi seno, ter razno drugo orodje. Vse skupaj prodam za \$2600, ali pa samo farmo za \$2000 brez živine in orodja. Tu so dobre ceste, dobra voda, pridite pogledati kmalu, ker ako na prodaj od PRVEGA aprila, potem ni več na prodaj. Vzrok, da prodajam, je, ker hočem iti na drugo farmo in pričeti kokačo rejo. Moj naslov je: Martin Počehnik, R. R. 4, Hesperia, Mich. (Adv.)

DOMAČE PIRKALJEVE MESENE KLOBASE

finega okusa, narejene po starokrajskem načinu, kot sta jih oče pa mati napravila, se zopet dobe po 35c funt (bres poštnine). Pošljem pa ne manj kot 10 funtov. Pošlje se, da plačate doma potem kadar sprejmete klobase (C.O.D.) poštno povzetje. Za naročila 100 ali več funtov plačamo mi poštino. Vam vrnemo denar ako niste zadovoljni. Pišite še danes:

JOSEPH LESKOVAL, 610-14th St., Racine, Wis.

Zgodbe o nekaterih krčevančkih sednostih in nečednostih.

IVO ŠORLI.

(Dalje.)

Teta je imela branjarijo v starem mestu, sredi samega siromanskega naroda. O, kako so se Jerneju smilili, ti rascapani ljudje, posebno še ti blede umazani otroci, da morajo živeti v teh ozkih ulicah in da niti ne vedo, kaj je dober zrak! In če so stali pred kupom pomaranč v tetini prodajalni s tako pošeljivimi očmi — kakor rad bi jih razdelil med nje! . . .

Pa se nekoč, ko je bila teta odšla po opravkih in njega pustila za gospodarja, ni mogel več premagovati in jih je petim pet kar zastopaj odšel. O, pa jih je bilo nasenkrat vsaj dvajset okrog njega, sililo vanj od vseh strani, obkolilo ga, da ni videl več čez nje; in ko je nasenkrat pribrumela teta od nekod, je trčila, da jih ni zmanjkalo nič manj kot petnajst. (Pomaranč namreč, kakaj oni so zmanjkali vsi.) In ga je s neumljivo govorico postavila na cesto, češ, da se ga ni umislila za to.

Le da je bil stric, njen mož, manj krutega srca. Pa ga je spravila v prasto luko, kjer je delal sam. In ker je bil Jernej velič kakor Goljat, močan kakor vol, so ga vzeli, radi imeli.

Tudi tovariš. Zakaj, če je koga nenadoma prijel krč v želodec — in to je bilo vsak hip, ako je bilo treba kaj posebno težkega vzdigniti — Jernej se čakal ni in je sam od sebe priskočil.

No, nekega dne ga je poučil Toni Kljuka, imenovan "Ninin", da ga imajo vsi oni drugi le za norca — samo njegovi krči so pristni. Ali so se spominja, da je on začel? In če še hoče komu pomagati, naj njemu, ki je res potreben.

Odtlej si postaneta s Nininom največja prijatelja. Že zato, ker ti krči nesrečnika še kar premetavajo, in se Jerneju res smili. No, Ninin je na svetu tudi še mnogo doživljal. Da, življenje ga je preganjalo celo na prav poseben način: še petkrat je bil po nedolžnem v Koprno, dvakrat v Gradški. Smiliti se mora človeku! pravi Ninin sam. In vse to le zato, ker nikoli ni hotel izdati pravih krivcev, čeprav niso zaslužili — smilil se mu!

Toda, kadar bom spet, bom pa po pravici! preti Ninin. Samo, da me takrat niti ne dobe! — In pove Jerneju, kako bi se napravilo, ako bi hotel on samo malo pomagati — dovolj, ako bi zunan stal in zakajal, če bi bilo treba. . .

No, kje je še naš Jernej? Ninin se samemu sebi čudi, da je mogel le misliti. Toda Ninin tudi ve, da kamor vrag ne more sam, pošlje žensko. Ninin ima ljubico, dve ljubici. Eno da lahko Jerneju, če hoče. Pa kaj je vprašal Alo Pepina, sem stopi — tu se imata! S tako lepo preprostostjo je Ninin porine Jerneju, kakor da ima dve figi, pa da eno prijatelju!

kih . . . In se odmakne. Toda ali jim je samo ušla ljeno samoljubje ali že resnična ljubezen izvor, Mori se vlijejo tako debele solze iz oči, da bi Jerneju še ob pol drobnejših zastajalo srce. In sam ne ve, kako se mu zgodi . . .

No, kar je, je, in enkrat baje tako mora biti, se potolaži Jernej. Toda moti se, ko misli, da je stvar s tem opravljena. Še začela ni! Zakaj Mora ga ima zdaj, ko sta še tako, kar je za moža: reče tovariščem adijo, češ, da je sita "tega življenja", najame stanovanje, sestojede iz sobe in kuhinje v enem prostoru, gre po Jernejeve stvari, naroči tam, naj ga pošljejo kar k njej, ko pride s dela, in pripravi večerjo.

Tako ima Jernej, še ne devetnajst let star, takorekoč še družino in lasten dom. Pa ni treba tičati vedno tam — Pepina je še najrajša v gostilni. Jernej — imenovan zdaj Bartolin — še precej zaslužij kaj bi neki varčevala, ko otrok ne bo!

No, za gostilno bi le še bilo, čeprav ga Mora dva tri litre podera, kakor bi pihnil, toda včasih je treba tudi kaj jesti. Ona da hodi, izve Jernej, kar tja čez cesto na prejšnji dom — s čim pa naj si on pomaga, če ji mora v soboto prinesiti zadnji vinar domov?

— No, vidiš, da se od samega poštenjaštva ne da živeti? prijazno meni Ninin. Dokler je človek sam, še se, ko dobi družino. . . — Kakšno družino vraga sem jaz dobil! se nekoliko razhudi Jernej.

— In vendar jo imaš! skomizgne Ninin. In počasi pristavi: — Saj boš samo zunaj stal. . . Toda Jernej-Bartolin še vedno ni zrel. Kar plane — kradel pa še ne bo, rajši se obesi! Ninin skloni glavo. S takim oslom je vse zaman!

In potoži tudi Mori.

— Počasi, počasi! tolaži ona. Po malem ga privadi — kaj hočeš, s hribov je! Kakšno sadje, drva, olje. . . Tudi Pjerin Testakan je tako začel. . . Ninin pokima. In ko gresta potem zvečer s prijateljem še bolj kasno domov in prideja mimo obzidanega vrta, ga ustavi, mu pokaže in meni, da bi besla kak grozd ženskam domov. Jernej se prestraši, gleda na vse strani, a Ninin ga ima še pri zidu, mu stoji na rame, tik-tak mu napolni obe roki in še stoji spet na tleh. . .

— No, vidiš, makako, da se svet ni podrl! Mora je videti čez vse vesela in ne vpraša odkod. Drugi večer pa spet drugje; tretji tudi; in potem, dokler traja veseli trgatveni čas. Bliža se zima. Ženskam je rado mrax, posebno takim. "Tu čakaj in jemi, ko bom dajal ven!" se ustavi Ninin pred železno ograjo. In je kakor mačka čez. In neseta vsak lepo breme domov. "Pa še naju kdo ustavi!" Porečeva, da sva kupila! Kaj mora delavec zmrazniti? Pa kdo bo vprašal! Samo vsak večer ne smeva!"

Zakaj naš narod

zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebno pa še, ker imamo sposobno in izvršno uradništvo in upravni odbor, ker smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

- vložiti varno svoj denar,
- kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
- poslati denar na vse strani sveta,
- kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
- kupiti državne, meštne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti \$1,000.00 ali več, urediti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarko transakcijo, ali če ima, naj bo še posameznik, društvo ali zadruga, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD ŠTIRINAJST MILJONOV DOLARJEV IMOVINE in to je

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice
CHICAGO, ILLINOIS

KAPITAL IN PREDEK
\$1,250,000.00

BANCA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

